

Årsrapport 2016

1. INDLEDNING
2. NORDISK SPROGKOORDINATIONS KOORDINEREDE ROLLE
3. CENTRALT BESLUTTEDE AKTIVITETER
4. SÆRSKILTE PROJEKTER OG INDSATSER

1. INDLEDNING

2016 var det tredje år med en ny organisering af sprogsamarbejdet og et nyt forvaltningsorgan. Det har ikke været uden udfordringer for samarbejdet at finde sin form, og for de involverede aktører at kende sine roller. Udfordringerne, som der fremadrettet skal arbejdes fokuseret med er blandt andre:

- Bedre kommunikation på alle niveauer
- Mere klarhed i rolleforståelserne generelt
- Bedre styring og kvalitetssikring af aktiviteter, som finansieres via Sprogkoordinationen
- Tydeligere aftryk af de politiske prioriteringer i aktiviteterne
- Fokus på resultatopnåelse og effekt for det nordiske samarbejde
- Større udnyttelse af de potentialer, der ligger i koordineringsindsatsen
- Systematisk synliggørelse af de opnåede resultater

Det samlede billede af sprogindsatser i det nordiske samarbejde involverer mange institutioner, støtteordninger og aktører, som er finansieret af forskellige kilder. Tilsammen udgør de et enormt reservoir af resurser, viden og muligheder. 2016 markerer et vendepunkt for Sprogkoordinationens tilgang til opdraget, hvor rollen som katalysator for at resurser, viden og muligheder kan deles og forbinde sig, intensiveres; Sprogkoordinationen vil være en resurse for alle, der arbejder med nordisk sprog- og kultursamarbejde, og gøre resultaterne af de politiske indsatser synlige.

Nordisk Sprogkoordination fik ny leder som tiltrådte den 1.11 2016. En række tiltag er iværksat i sidste kvartal 2016, men vil først slå fuldt igennem i 2017. For at give et mere komplet billede af status er der også medtaget aktiviteter som rækker ind i 2017. I 2016 fik aktivitetsplanen for det kommende år et nyt og mere kortfattet format. Aktiviteterne er knyttet til de politiske prioriteringer i primært MR-U og sekundært MR-K og Samarbejdsministrens horisontale perspektiver; ligestilling, holdbar udvikling samt et børne- og ungeperspektiv, forsøges integreret i alle dele af virksomheden. Sprogkoordinationen har en god og konstruktiv dialog med NMRS, som på forbilledlig vis støtter Sprogkoordinationens arbejde.

Når det gælder opfyldelse af mål på indholdssiden, gælder det såvel prioriteringen af børn og unges nabo-sprogforståelse og tiltag, som bidrager til den nationale opfølgning af Sprogdeklarationen. Dertil kommer særlige mål for 2016 vedrørende førskolebørn samt børn og unge med minoritetssproglig baggrund. Forskellige indsatser har på hver sin vis bidraget til at opfylde målene, og i rapporten redegøres der kort for hver aktivitets resultater. Sprogkoordinationen er opmærksom på at der findes et udviklingspotentiale,

når det gælder rapportering på de enkelte indsats, og i afsnit 3 redegøres der for, hvilke tiltag der er igangsat for at udvikle dette arbejde.

2. SPROGKOORDINATIONENS KOORDINERENDE ROLLE

Sprogkoordinationen har taget udgangspunkt i en del af anbefalingerne i slutrapporten fra ad hoc-gruppen på sprogområdet og har indledningsvist etableret kontakt til de nationale Sprogråd/nævn, samtlige nationale foreninger Norden, de nordiske huse og institutter, Nordisk Kulturfond, Nordplus, Kulturkontakt Nord samt en række andre organer og aktører der arbejder såvel nordisk som nationalt med sprog. Herunder listes eksempler på de tiltag, hvor Sprogkoordinationen sætter ind for at optimere sin koordinerende rolle. Tiltagene spænder fra profilerings- og kommunikationsindsatser til samarbejdsaftaler, vidensdeling og erfaringsudveksling.

Et styrket samarbejde mellem undervisnings- og kultursektoren

Ad hoc-gruppen anbefaler, at Sprogkoordinationen undersøger *hvordan, den koordinerende funktion mest optimalt kan bidrage til at kultursektorens aktører bliver en samarbejdspart og ikke kun en målgruppe for Sprogkoordinationens virksomhed.*

Følgende indsats arbejder Sprogkoordinationen videre med:

- Behovet for at synliggøre et sammenhængende billede af de indsats på kulturområdet, som til sammen bidrager til sprogsamarbejdet. Sprogkoordinationen er i dialog med Nordisk Kulturfond og Kulturkontakt Nord samt de nordiske huse og institutter, der alle har virksomhed, hvor sprog spiller en central rolle
- Behovet for at klargøre hvordan og hvornår kunst og kultur er/kan være virkemidler for sprogforståelse og sproglig nysgerrighed. Formålet er at skabe en forståelsesramme med bidrag fra såvel sprogforskning som kulturlivet, der forklarer og eksemplificerer, hvilke roller kunst og kultur spiller for sprogforståelse og sproglig nysgerrighed. Der planlægges et miniseminar, evt. i forbindelse med Bog- og biblioteksmessen i Göteborg i september 2017 samt udgivelse af en essaysamling
- Sprog som prioritering i nordiske støtteordninger – hvordan kan vi fremme bevidstheden om de sproglige dimensioner i et givent projekt, og hvordan kan vi inddrage de sagkyndiges kompetencer i forhold til at bedømme projekters potentiale i forhold til f.eks. sprogforståelse
- Sprogkoordinationen har en dialog med det norske formandskab på undervisning og forskning samt kultur om bl.a. Nordisk Sprogfest 2017 og lancering af MR-K 's nye program for børn, unge, sprog og kultur.

Aftale om tættere samarbejde med Nordplus og andre støtteordninger

Nordisk Sprogkoordination skal bidrage til at sprede information om Nordplus-programmet og har sammen med administratorene af programmet indgået aftaler på en række konkrete områder der omfatter resultatspredning, information om støttemuligheder, koordinering og faglig sparring. Udover Nordplus findes en række øvrige nordiske støtteordninger, som til en vis grad overlapper hinanden i forhold til målgrupper og fokus på sprog. Der er behov for at koordinere mellem disse støtteordninger for at sikre en 'arbejdsdeling', undgå overfinansiering og skabe klarhed i forhold til ansøgerfeltet. Sprogkoordinationen vil sikre, at information om nordiske støtteordninger, herunder NORDPLUS, formidles via aktiviteter der foregår i regi af Sprogkoordinationen – dvs. blandt andet på kurser til lærere og studerende.

Nationale Foreninger Norden

En af de vigtigste opgaver for Sprogkoordinationen er at koordinere samarbejdet med og mellem de centrale aktører og aktiviteter på sprogområdet. Her er de nationale foreninger Norden vigtige spillere i ind-

satserne for at få spredt viden til relevante aktører om muligheder for samarbejde og projektstøtte. Samtidig er de nationale foreninger selv dygtige aktører på sprogområdet med tilbud om bl.a. kurser og inspiration og uddeling af en nordisk sprogpris. Det skaber mulighed for gode synergieffekter, og der findes et stort potentiale i at styrke samarbejdet mellem de nationale Foreninger Norden og Sprogkoordinationen. Sprogkoordinationen har besøgt Foreningerne Norden i Sverige, Danmark, Norge, Finland og Island. Konkret er der indledt drøftelser om, hvordan de nationale skolekontakter og -netværk kan anvendes i forhold til sprogsamarbejdet. Der aftales samarbejde om blandt andet temamøder for skolenetværk, indslag på Sprogfesten, medvirken på Folkemøder og bogmesser. Det er desuden aftalt, at sprogkoordinationen fast leverer input til foreløbig tre af foreningernes fysiske medlemsblade samt digitale nyhedsbreve/platforme.

Nordisk Ministerråds sekretariat / Kommunikation

Sprogkoordinationen har en kontinuerlig og god dialog med Nordisk Ministerråds sekretariat som også omfatter også Kommunikationsafdelingen, hvor der samarbejdes omkring planlægning af profilerings- og kommunikationsindsatser, bl.a. i forbindelse med Nordisk Sprogfest 2017. Sprogkoordinationen indsamler og spreder aktivt information om aktiviteter med relevans for sprogområdet, f.eks. kommende kurser, konferencer mv., via kalenderen på Sprogkoordinationen hjemmeside, via aktørerne på området og via nyhedsbreve. Sprogkoordinationen er desuden aktiv på sociale medier og har indgået en aftale med en journalist, som skal bistå med at formidle resultater og gode eksempler.

Nordisk Råd

Nordisk Råds udvalg for kundskab og kultur inviterede Sprogkoordinationen til at præsentere sin virksomhed på udvalgets første møde i 2017. Udvalget er en naturlig interessant i det nordiske sprogsamarbejde, og det er positivt, at parlamentarikerne ønsker at holde sig orienterede om udviklingen. Udvalget bemærkede, at det ser frem til at deltage i Sprogfesten 2017. Nordisk Råds sekretariatet har i øvrigt bedt Sprogkoordinationen om faglig bistand i forhold til planlægning af et seminar under Lillehammer Litteraturfestival vedrørende Nordisk Råds Litteraturpris og spørgsmålet om oversættelse af de nominerede og vindende værker mellem landene i Norden.

3. CENTRALT BESLUTTEDE AKTIVITETER

Politisk besluttede aktiviteter i Sprogkoordinationens regi er: Program for Sprogkurser (Nordkurs, Nordspråk og De Nordiske Perler) samt Nordiske sprogpiloter, Nordisk gruppe for parallelsproglighed, Netværket for sprognævne i Norden samt Tegnsprogsnetværket. Der er indgået årsrapporter for 2016 fra samtlige tilskudsmodtagere. For at Sprogkoordinationen kan vurdere resultaterne af aktiviteterne kvalificeret, er der fremadrettet behov for et bedre underlag og flere data, som kan danne grundlag for en analyse. Sprogkoordinationen har derfor sat gang i et udviklingsarbejde, som skal bidrage til at kvalitets sikre aktiviteterne og dermed også rapporteringen. Der er på den baggrund afholdt et fællesmøde i november 2016 og et seminar for aktørerne i februar 2017. Som det fremgår af nedenstående er rapporteringerne uegale da der mangler systematik i indberetningerne. Der er i afrapporteringen lagt vægt på at undersøge de udviklingsmuligheder, som umiddelbart findes hos hver enkel aktør, jf. en foreløbig analyse af dialogen med aktørerne.

Indsatsen omfatter blandt andet at:

- Indføre bevillingsbreve fra 2017, der erstatter de hidtidige kontrakter. Målet er at harmonisere grundlaget, som der arbejdes på, og at koble virksomheden til de politiske prioriteringer og give et bedre grundlag for at rapportere på opnåede effekter
- Alle aktører forpligter sig til aktivt at sprede information om deres virksomhed og resultaterne heraf via deres respektive netværk. Sprogkoordinationen bidrager med journalistisk bistand.
- Integrering af horisontale perspektiver; ligestilling, holdbar udvikling samt børn og unges perspektiv i aktørernes opdrag

- Fremadrettet skal alle kurser/seminarer formidle information om nordiske støttemuligheder for samarbejde på sprogområdet
- Samtlige aktører inddrages i Nordisk Sprogfest 2017
- Fortsat dialog om udveksling af erfaringer og fælles tiltag.

Perlekurserne

Perlekurserne er en del af Program for Sprogkurser, som kaldes 'De nordiske Perler' og består af Fondet for dansk-norsk samarbejde (Lysebu och Schæffergården), Nordens folkhögskola Biskops Arnö samt Hanaholmen kulturcentrum för Sverige och Finland och svensk-norska samarbetsfonden (Voksenåsen).

Aktiviteter 2016

De nordiske perler arrangerede i 2016 i alt 11 kurser i dansk, norsk, svensk og finsk for lærerstuderende fra hele Norden.

Deltagere

I alt 203 lærerstuderende deltog i et Perlekursus i 2016.

Resultater

Perlekurserne har i 2016 bidraget til at øge kvaliteten og bredden af undervisningen i nabosprog i grundskoler i Norden, ved at uddanne kommende lærere i nabosprog, nabosprogsmetodik og nabolandskundskab, og gennem at skabe motivation og interesse for dette arbejde. Perlekurserne har også bidraget til øget høreforståelse for de målgrupper som i undersøgelserne viser sig at have de største udfordringer: finske studerendes forståelse af dansk og norsk, danske studerendes forståelse af svensk og vice versa samt islandske studerendes forståelse af dansk.

Kommunikation

Perlekurserne rekrutterer dels deltagere via undervisere på læreruddannelserne, dels via annoncering af kurserne på nettet. Facebook-grupper spiller desuden en central rolle i formidlingen af tilbud og feedback fra deltagerne.

Eksempler på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Muligheden for at skabe større mangfoldighed blandt deltagerne ved hjælp af positiv særbehandling af deltagere fra visse geografiske områder undersøges
- Muligheden for gennem Perlekursernes markedsføringsmateriale og henvendelsesform at styrke geografisk og kønsmæssig repræsentation undersøges
- Tiltag der kan tiltrække nye segmenter af studerende til Hanaholmen og Biskops Arnö for at øge spredningen af udbudte kurser undersøges.

Nordkurs

Nordkurs er en del af Program for Sprogkurser, der henvender sig til universitetsstuderende i lingvistik, nordistik og litteraturvidenskab i Norden. Kurserne planlægges og gennemføres af en række nordiske universiteter.

Aktiviteter 2016

Nordkurs har afholdt 12 kurser i og om Nordens samfunds bærende sprog for universitetsstuderende.

Deltagere

242 studerende fordelt på 12 kurser i hhv. Norge, Sverige, Finland, Danmark, Island og Færøerne. Dermed er der samlet produceret 2420 ECTS svarende til godt 40 studenterårsværk inden for Nordisk Sprog.

Resultater

Sproglæringen forankres på kurserne gennem arbejde med primært nordisk litteratur (finsk, finlands-svensk, svensk, norsk, islandsk og færøsk), men også med nordiske medier, nordiske film, politik, historie og erhverv. Lyttelæring er gennemført på flere kurser, og der oplæses og lyttes til et stort udvalg af tekster, som formidles via multimodale platforme.

Kommunikation

Nordkurs har fået ny hjemmeside med information, tilmelding, dokumentation, arkiv, og billeder fra afholdte kurser. Præsentationsvideoer og anden formidling via sociale medier er på vej. Nordkurs afholder desuden løbende møder for interesserede studerende ude på universiteterne.

Eksempler på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Mulighederne for en bedre geografisk repræsentation på kurserne undersøges, f.eks. fravælger islandske studerende kurserne på grund af manglende nationale stipendiater.
- Det er en udfordring for Nordkurs' budget at et stigende antal universiteter tager 40% i overheadbetaling for at afholde kurser.

Nordiske Sprogpiloter

Nordiske Sprogpiloter afholder hvert år et kursus *eller* et fælles seminar for grundskole- og gymnasielærere, der underviser i nabosprog.

Aktiviteter 2016

Fælleskonference for grundskolelærere og gymnasielærere. Hvert 2.-3. år inviterer Sprogpiloterne til fælleskonference hvor alle sprogpiloter, som er uddannet siden 2007, inviteres. Sprogpiloterne samarbejdede desuden med Nordsprog om den årlige konference *Det nordiske klasserum*.

Deltagere

I konferencen deltog 57 sprogpiloter fra hele Norden undtagen Grønland, heraf ni gymnasielærere. Yderligere specifikation af fordeling mellem landene er ikke oplyst. 10 af deltagerne var mænd hvilket Sprogpiloterne selv vurderer er tilfredsstillende set i forhold til at modersmålsfagene typisk er kvindefag.

Resultater

De tilbagevendende konferencer sikrer, at der etableres kontakt mellem sprogpiloter fra forskellige kursusforløb, lande og uddannelsesinstitutioner, samtidig med at de sikrer fortsat fokus på nabosprog og udvikling af nabosprogsundervisning hos kursUSDeltagerne. De fortsatte møder understøtter og sikrer desuden en varig identitet som sprogpilot, og at der løbende etableres nye netværkssamarbejder mellem sprogpiloter på tværs af landegrænser.

Kommunikation

Sprogpiloterne hjemmeside og facebookgruppe opdateres løbende med nyheder og relevant materiale. Sprogpiloterne udsender desuden nyhedsbreve. Den årlige konference i samarbejde med Nordsprog fungerer også som udstillingsvindue for Sprogpiloterne kurser og aktiviteter. I 2016 har Sprogpilot-projektet desuden bidraget med artiklen 'Nordiske nabosprog i grundskolen' i tidsskriftet Kognition & Pædagogik.

Udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Der er blandt de nordiske grundskole- og gymnasielærere så stor interesse for at deltage i Sprogpilot-kurserne, at der er potentiale til at udvide sprogpilot-konceptet med to årlige kurser for henholdsvis gymnasielærere og grundskolelærere samt en fælles konference hvert 3. år for alle uddannede piloter
- Sprogpiloterne ønsker fokus på, hvordan kommunikationen kan styrkes ved at aktørerne i højere grad udnytter hinandens netværk
- Nabosprogsdidaktik på det niveau som præsenteres på Perle- og Sprogpilotkurserne fremstår ikke altid lige relevant for finske lærere som underviser i svensk som andetsprog. Mulighederne for et forberedelseskursus for denne målgruppe undersøges.

Nordsprog

Nordsprog er en del af Program for Sprogkurser, som henvender sig til nordiske undervisere fra grundskoler, gymnasier og læreruddannelser med fokus på de nordiske landes kultur og litteratur, og på undervisning i nordiske sprog som nabosprog og fremmedsprog.

Aktiviteter 2016

Nordsprog har i 2016 gennemført 5 møder og kursusaktiviteter i Danmark, Island og Finland og har desuden arbejdet med projektet *100 Nord* der består af små dokumentariske lydfortællinger, lydscener og reportager fortalt af 100 stemmer i alderen 1- 100 år fra Danmark, Sverige og Norge.

Deltagere

I alt 155 deltagere, fordelt på alle de nordiske lande samt Færøerne og Grønland.

Resultater

Konstruktionen gør at man kan tilbyde kurser til en bred gruppe af deltagere på tværs af Norden og på tværs af skole- og uddannelsestrin. Styrken i Nordkurs ligger i høj grad i samarbejdet mellem redaktionerne på de nationale fagtidsskrifter som publicerer og videreformidler nordiske erfaringer og inspiration.

Kommunikation

Nordsprog har fået ny hjemmeside i 2016 og arbejder på at optimere den løbende.

Eksempler på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Med afsæt i en analyse af omfanget af gengangere og geografisk fordeling blandt kursister kan initiativer der tiltrækker nye deltagere undersøges, f.eks når der laves nyt informationsmateriale om Nordkurs
- Med afsæt i de konkrete publiceringer og øvrige resultater af bl.a. arbejds møderne med redaktørerne på fagbladene sætte fokus på, hvordan synliggørelse og kommunikation af de gode historier omkring Nordsprog kan styrkes yderligere.

Nordisk gruppe for parallelsproglighed

Nordisk gruppe for parallelsproglighed arbejder med at vurdere behovet for at implementere parallelsproglighedspolitikker på de nordiske universiteter. Gruppens mandat udløb i 2016 men blev forlænget, således at den endelige afrapportering finder sted i 2017.

Aktiviteter 2016

I 2016 har gruppen færdiggjort sin første delrapport om indikatorer for parallelsproglighed, afholdt plenummøder med besøg på Islands Universitet og Reykjaviks universitet samt på Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole i Bergen. I Bergen afholdtes samtidig konference om emnet parallelsproglighed. Gruppen har dertil afviklet to delegationsbesøg til Grønland og til Nederland og Luxemburg. Gruppen har i 2016 planlagt to afsluttende begivenheder i 2017: Afslutningskonferencen 5. maj: 'More parallel please!' – om engelsk og de nordiske sprog på Nordens universiteter, samt gruppens bidrag til Nordisk Sprogfest i september i Aarhus: En temadag om parallelsproglighed.

Resultater

Gruppen har via årets aktiviteter fået nuanceret sit billede af, hvad parallelsproglighed er og kan være under andre omstændigheder, end de, der hersker i f.eks. Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

Kommunikation

Der er påbegyndt en systematisk dokumentation af gruppens arbejde i samarbejde med Nordisk Sprogkoordination, der publicerer referater på sprogkoordinationens hjemmeside.

Eksempel på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Udbredelse af resultaterne af gruppens arbejde skal formidles og spredes aktivt
- Når gruppen har fremlagt sine endelige resultater og anbefalinger i 2017 skal der tages stilling til hvilke konsekvenser de eventuelt måtte have.

Netværket for sprognævnene i Norden

Netværket for sprognævnene i Norden (NSN) samarbejder om at arrangere fælles nordiske møder og konferencer, udgive en fælles nordisk publikation og initierer fællesnordiske projekter, herunder forskning. Sprognævnene er nationalt en vigtig spiller i opfølgning af den nordiske sprogdeklaration og en resurse for lærere i nabosprog.

Aktiviteter 2016

Netværket arrangerede i august det 63:e Nordiske Sprogsmøde i Vasa i Finland. Temaet var "Ett flerspråkigt samhälle" og tyngdepunktet i foredragene lå dels på strategier for håndtering af flersproglighed i samfundet, dels på præsentationer af vellykkede sproglige integreringsprojekter for indvandrere og minoriteter, både blandt voksne og børn. Artikler baseret på præsentationerne publiceres i 2017-års udgaven af tidskriftet 'Språk i Norden'. Tidsskriftet 'Språk i Norden' 2015 er publiceret. Temaet er «Forståelse og kommunikationsstrategier» og artiklerne bygger på de foredrag, som blev holdt på det Nordiske Sprogsmøde i Roskilde 2015. Publikationen kan downloades på: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin>.

Termprojektet 'Nordisk mobilitet' har været vellykket og vil afsluttes indenfor de givne tidsrammer. Projektet koncentrerer sig omkring samfundstermer, som er vigtige ved flytning mellem de nordiske lande. I 2016 tog netværket beslutning om at ændre møderytmen - fra og med 2017 afholdes netværksmøder og konferencer biannualt, startende med netværksmødet i tilknytning til sprogfesten i Aarhus til efteråret.

Deltagere

I netværket deltager repræsentanter fra alle nordiske lande og områder.

Resultat

Netværket for sprognævnene i Norden er en velfungerende ramme for nordisk sprogsamarbejde og aktivitetsniveauet er stort og vidt forgrenet.

Kommunikation

Via tidskriftet Språk i Norden, digitale rapporter mv. kommunikerer NSN løbende sine resultater.

Eksempler på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

- Et større fokus, hvordan eksisterende og nye samarbejdsprojekter i højere grad man profileres og synliggøres
- At finde en model der sikrer at projekter forankres og lever videre efter projektperiodens ophør

Tegnsprogsnetværket

Målet med Nordisk Tegnsprogsnetværk er at udvikle samarbejdet mellem 'språkvårdare' i tegnsprog.

Aktiviteter 2016

I sammenhæng med Nordisk Sprogsmøde i Vasa, Finland, gennemførte Tegnsprogsnetværket et netværksmøde. På mødet blev der diskuteret sprogtester på tegnsprog, undervisningsmateriale om nordiske tegnsprog, samarbejdet med Dövas Nordiske Råd og deltagelse på Sprogfesten i Aarhus 2017.

Deltagere

Repræsentanter fra alle nordiske lande (Grønland og Færøerne deltog ikke i netværksmødet)

Resultater

Tegnsprogsnetværket styrker det nordiske og nationale samarbejde på tegnsprogområdet gennem erfaringsudveksling via netværket. Synliggørelse af ligheder og forskelle mellem de nordiske tegnsprog fører til en dybere forståelse af tegnsprogenes vilkår og det sprogfællesskab, som der findes mellem tegnsprogsbrugere i Norden.

Kommunikation

Tegnsprogsnetværket benytter bloggen 'Nordiske teckenspråk' til informationsspredning. Her publiceres aktuelle nyheder om de nordiske tegnsprog. En del artikler som skrives på bloggen, spredes videre via andre medier, som f. ex Nyhetstecken hos Sveriges Television og sociale medier (Twitter, Facebook).

Eksempler på udviklingsmuligheder og opmærksomhedspunkter 2017

Nordisk tegnsprogsnetværk har ad flere omgange fået en engangsbevilling af Nordisk Ministerråd for at finde en model for det nordiske samarbejde omkring tegnsprog. Der findes initialt en interesse fra Nordisk Tegnsprogsnetværk i at integrere tegnsprogsarbejdet i Sprognævnens virksomheder. Det er aftalt at Nordisk Tegnsprogsnetværk leverer et motiveret forslag til fremtidig organisering og budgetbehov til behandling i EK-U.

4. SÆRSKILTE PROJEKTER OG INDSATSER

Norden i skolen (herunder Nordisk Filmportal)

Norden i Skolen er i 2016 vokset markant med over 4000 nye lærere, der har fundet vej til og registreret sig på portalen. Samlet set nærmer Norden i Skolen sig 8000 registrerede lærere, hvoraf 200 lærere benytter den dagligt og det svarer til en potentiel rækkevidde på 4000 elever om dagen. Portalen blev i 2016 planmæssigt oversat og lanceret på færøsk og grønlandsk, mens lanceringen på samisk blev lanceret i forbindelse med Samekonferencen i Trondheim i februar 2017. En brugerundersøgelse udført i august 2016 i form af et digitalt spørgeskema viser en generel stor tilfredshed med portalen og giver brugbar viden om forbedringspotentialer og brugerbehov.

- Ud af 259 respondenter, udtrykte over 72%, at de var enten meget tilfredse eller tilfredse med portalen, 22% undlod at tage stilling, mens 6% var mindre tilfredse.
- 73% mente, at Norden i Skolen havde gjort undervisningen i nordisk sprog og kultur og klima og natur lettere, 23% undlod at tage stilling, mens 4% mente nej.
- Over halvdelen af de 259 respondenter svarede, at portalen havde ført til, at de i højere grad end ellers inddrager nordisk sprog og kultur i undervisningen.

Projektet Nordisk Filmportal - initieret og finansieret af EK-K, EK-U og Nordisk Sprogkoordination – har haft en stor betydning for Norden i Skolens positive udvikling. Projektet blev gennemført med et bedre resultat end skitseret i oprindelig projektaftale. Projektet kunne således lancere hele 45 nordiske kortfilm med undertekster på hele ni sprog, ligesom det samlede filmtilbud endte ud med at favne alle nordiske landes sprog og kulturer. Filmene var i løbet af fire måneder allerede blevet set 2000 gange. Norden i Skolen fortsætter spredningen af filmtilbuddet i 2017, hvor en række kommende PR-film desuden skal styrke kommunikationsarbejdet. Nordisk Skolechat 26. maj 2016 blev igen en positiv oplevelse for de ca. 700 elever, som det lykkedes at komme på. Skolechatten fik skabt en masse sjove sprog- og kulturmøder for de deltagende elever, som i gennemsnit videochattede i en halv time. Desværre havde rigtig mange elever også svært ved at komme på, hvilket skyldtes tekniske server- og kodningsproblemer, der gjorde hele systemet langsomt – problemer, som ikke eksisterede året inden, hvor 1266 elever deltog problemfrit. På

trods af flere testrunder med frivillige testklasser blev resultatet således lidt skuffende i forhold til den tid og energi, der var blevet lagt i projektet. En fremtidig gennemførelse af Nordisk Skolechat vil kræve en ny og forbedret teknisk løsning, hvilket skal være med til at forløse det store potentiale, der ligger i konceptet.

Nordisk Sprogfest

Der er i 2016 påbegyndt planlægning af en nordisk sprog- og kulturfestival i forbindelse med, at Aarhus er europæisk kulturhovedstad i 2017. Sprogkoordinationen har – i samråd med Nordisk Ministerråds sekretariat – valgt at foretage nogle væsentlige omprioriteringer af konceptet. Festivalen kaldes nu Nordisk Sprogfest (tidligere KOLON), og er først og fremmest en platform for at vise Norden som sproglig foregangsregion i al sin mangfoldighed. Det er lykkedes at skabe samarbejde på tværs af de mange aktører indenfor det nordiske sprog- og kultursamarbejde, samt at sikre politisk opbakning. Indholdsmæssigt er sprog i fokus, og med særlig vægt på elementer som refererer til det Norske formandskabsprogram i Nordisk Ministerråd 2017: Språk som nøkkel til nordisk samhörighet og mobilitet. Festen foregår 18.-21. september 2017 i Aarhus.

Nabosprogforståelse: 'Man skal bare kaste sig ud i det'

Nordisk Ministerråd for kultur gav i 2016 Sprogkoordinationen i opdrag at gennemføre et projekt om nordisk nabosprogsforståelse. Undersøgelsen, som fik titlen 'Man skal bare kaste sig ud i det', var et pilotprojekt, som skulle se på at afsøge, hvordan den vellykkede nabosprogs kommunikation fungerer i praksis. Konklusionen er, at det skandinaviske sprogfællesskab blandt unge i Norden lever, og at dominansen fra engelsk er mindre end antaget. Projektet havde sin egen referencegruppe, og studiet blev publiceret 1. juli 2016. Nordisk Ministerråd for kultur har bedt Sprogkoordinationen om i 2017 at komme med forslag til, hvordan undersøgelsens resultater eventuelt kan følges op med videre initiativer og tiltag. Sprogkoordinationen har desuden taget initiativ til at få formidlet undersøgelsen til et bredere publikum og tilbyder de nationale Foreninger Norden, de nordiske huse og institutter samt evt. andre relevante aktører at få en præsentation af undersøgelsens centrale resultater ved forsker Eva Theilgaard Brink, som står bag den. Herudover bliver information om rapporten som digital resurse udbredt via informationspakker til de nordiske huse, institutter, nationale Foreninger Norden samt centrale aktører.

Ekspertgruppen Nordens Sprogråd

Ekspertgruppen Nordens Sprogråd har i 2016 afholdt to møder. Første møde fandt sted den 8. april i Helsingfors, mens andet møde fandt sted den 28. september i København. Ekspertgruppen har i 2016 bl.a. arbejdet med diskussion og input til Nordisk Sprogkoordinations styringsdokumenter og udvalgte aktiviteter. Dette gælder specielt festivalen Nordisk Sprogfest, og projektet 'Nabosprogsforståelse i praksis', der har resulteret i undersøgelsen 'Man skal bare kaste sig ud i det'. Ekspertgruppens mandat udløb med udgangen af 2016 og er kommet med input til gruppens fremtidige rolle og sammensætning i forbindelse med udformningen af et nyt mandat. Det nye mandat for Ekspertgruppen for det nordiske sprogsamarbejde (ny titel) 2017-2018 blev udformet af EK-U i 2016. Budgetrammen for gruppens arbejde var i 2016 på 250.000 DKK, hvoraf der er forbrugt ca. 97.000 DKK.

Språk så in i Norden

Nordisk Sprogkoordination ydede i 2016 støtte til konferencen Språk så in i Norden afholdt af Språklära- nas Riksförbund den 18.-19. april i Stockholm. Støtten gik til at styrke konferencens nordiske sprogfokus - tillige for børn og unge med en ikke-nordisk baggrund. Som et resultat af Sprogkoordinations engagement blev flere nordiske oplægsholdere som skulle formidle nordiske projekter, skrevet ind i programmet. Grundet afbud fra flere af oplægsholderne fik konferencen dog ikke den ønskede effekt, hvor særligt fokus på børn og unge med en ikke-nordisk baggrund ikke fik tilstrækkeligt fokus.

Nordiske forsøgsklasser

I samarbejde med projektet Nordisk Benchmarking gennemførte Nordisk Sprogkoordination sammen med undervisningskonsulent Lise Vogt i 2016 projektet Nordiske Forsøgsklasser. I projektet deltog 44 klasser (ca. 800 elever) fra alle nordiske lande med en aldersspredning spændende fra 2. klasse i grundskolen til 3.G i gymnasiet – heraf størstedelen fra grundskolen. Projektet mandede ud i en lang række gennemprøvede undervisningsforløb, der fremadrettet kan tjene som inspirationsforløb for lærere, når der undervises i dansk, norsk eller svensk med fokus på det talte sprog og lytteforståelse. Undervisningsforløbene vil i 2017 indgå i en ny nordisk opgavedatabase på Norden i Skolen. Resultaterne blev fremlagt på en konference i Oslo i april 2016 og projektet mandede desuden ud i en række anbefalinger til, hvilke komponenter en vellykket undervisning i nabosprogene dansk, norsk og svensk består af.

Min nordiske lesebok

På anbefaling af Ekspertgruppen Nordens Sprogråd støttede Nordisk Sprogkoordination i 2016 projektinitiativet Min nordiske lesebok. Støtten gik til færdiggørelse af konceptudvikling, bruger- og markedsanalyse, samt gennemførelse af behovsanalyse. Nordisk Sprogkoordination har på baggrund af de udviklede dokumenter (herunder projektskitse med titel Mine nordiske venner) umiddelbart vurderet, at projektets omfang og økonomi ligger udenfor det, Nordisk Sprogkoordination kan engagere sig i.